

M A G Y A R K U R I R.

Indült Bécsből, Kedden, November 7-dikén, 1826.

Két Siciliák' Országá.

Az Augsburgi Közönséges Ujság két olly *mysteriosus*, (bajosán érthető) tudósításokat bocsátott közre, hogy nem tudja az ember, maga a' levelektárgya (Lord Cochrane) titkolódóbb-é, vagy pedig magok ezen levelek érthetlenebbek. Az egyik levél Messinából Sept. 30-dikán, a' másik Nápolyból Oktob. 10-dikén indult.

Az első levélben ezek foglaltatnak: — „
„Lord Cochranéről az ólta, hogy ezen kikötőhelybe másodszor is be nem bocsátatván, innét eltávozott, semmit se hallottunk. Több környülállások jöttek össze, hogy a' közönségnek és tiszti-karoknak figyelmét oda vonják, hogy valyon mire való lehetett a' nemes Lord urnak a' mi partjaink mellett történt többszöri megjelenése, 's azon sürgetés, mellyel kikötőhelyünkbe bebocsátatni kívánt. Már két hónapok teltek-el azolta, hogy ezen Lord a' Közép-tengernek egy pontjáról a' másra tsavarog. Mint bizonyosan tudjuk, a' hajóján néhány olly emberek is találtattak, kik Nápolyból és Siciliából számkivettettek; ő maga is költsönözött név alatt lapang; kétségen kívül való dolog, hogy szigetünknek némelly olly lakosaival, kik a' magok revolúziós hajlandóságaiokról esmeretesek, titkos egyetértést akart forralni; melyben, mint haljuk, két idegen Vice-Consulok iparkodtak néki segítségül lenni; 's voltak is szolgálatjára. Ezen magok nemekben igen különös történeteket

még ma homály fedi; de minden órán fel kell ezeknek világosodni. Annyi valóság, hogy a' Lord Cochrané' plánumban valami ollyannak kell lenni, a' mi eránt valami bizontalankodásnak kell fennforgani; mint hogy azt egy-könnyen és tsak vak-tában fel nem tehetjük, hogy ezen Lord a' maga politikai függetlenségét a' Nagy Britanniai Zászlónak oltalma alatt a' Középtengeren éppen addig kiterjeszthesse, hogy az által a' Keresztyén Státusoknak nyughatatlanságot okozzon. Mint mondják, a' két Siciliai Országlószék kinyilatkoztatta, hogy ezen két idegen Consuloknak eltávozását kívánja Nápolyból.

A' második levélben ezek irattatnak, Nápolyból Oktober' 10-dikén: — „

„A' Vezuv nevű hadi hajó, melyre a' vala bizattatva, hogy Lord Cochranének mozdulásait a' Nápolyi és Siciliai partoktól 120 tengeri mértföld távolságra tarttsa szem-ügy alatt, néhány napok előtt ide ismét vissza érkezett. Az Unicornis, mellyen Lord Cochrané ül, ismét Málta felé vette evezését. Úgy látszik, hogy a' Lord úr azon hajókat, mellyeket a' Törökök ellen való expedtióra Londonban a' Themse vizén készítettett, várván, az alatt a' Középtengeren való ide 's tova evezéssel tölti idejét. Ezen most eltávozó majd ismét megjelenő, de e' mellett a' mi tengeri tartományainkal titkos egyetértést szerezni iparkodó *mysteriosus* (megmagyarázhatatlan) hajónak magaviselete, valamint Siciliában úgy Kalabriában is nagyon szembe tűnt, annyival is

inkább, hogy a' Lord úr ársaságában számkivetésbe küldetett emberek is találtnak, kiket ő, mint mondják, Máltában vett-fel a' hajójára. Erőssítik, hogy a' mi Országlószékünk az Anglus Kabinét-nél ezen egész dologra nézve kérdezőskö-désbe bocsátkozott.

Orosz Birodalom.

Itt következik a' mi még hátra van azon Tiszti-tudósításokból, mellyeket a' Persa Udvarhoz rendkívülvaló követség-be küldettette volt Herczeg Mentschikoff a' maga útjából Petersburba írt, de tsak Tiflisből egyszersmind küldhetett-el oda: „

„Sultanieh, Jul. 21-kén 1826. Az Anglus Követségi Ágens Willok úr engem' ezen estve meglátogatván azt beszél-
lé, hogy őtet a' Schah magához hívat-
ván azt bízta rá, hogy beszéljen véllem
azon eszközökről, mellyek által a' hada-
kozást el lehetne kerülni, olly megjegy-
zéssel, hogy azért valóztotta Willok
urat a' véllem való beszélésre, hogy Mi-
nisterei közzül egyikre se bízhatja magát,
mivel ezek egymással ellenkező vélekedés-
ben vagynak. Megjegyzette Willok úr,
hogy ő ugyan magára vállolta ezen dol-
got, de nem Tiszti módon, hanem tsak
személyes hajlandóságból, ohajtván, hogy,
ha lehetséges, a' hadakozás eltávoztatód-
jék. Én úgy feleltem, hogy az ő jóvalla-
tait véghetetlen örömmel elfogadom; mint-
hogy a' Császár politikája sokkal nyilván-
ságosabb és egyenesebb, mint sem hogy
a' magam' lépéseit egy véle barátságos és
szövetséges Hatalmasságnak Ágense előtt
titkolnom kellene. Megmondottam néki e-
gyenesen, hogy barátságos szolgálóját is
elfogadom, tsak közbéjárását nem. Vég-
re, hosszas magyarázatok után azt a' jó-
vallatot tevén nékem, hogy vinnék-el ma-
gammal Tiflisbe egy Persa Alkudozót,
ki azon iparkodjék 's a' kit én segéljek

ezen munkájában, hogy az Orosz fő ve-
zért vehesse rá arra, hogy a' Goktscha
tava' partjáról a' jövő télre vigye-el ser-
geit, 's ezen köz-ido fordítódjék a' kérdés
alatt lévő határ pontok eránt való meg-
egyezésre.

„Én sietek elfogadni ezen jóvallatot,
melly a' Willok úr' vélekedése szerént ar-
ra fog szolgálni, hogy a' Schahnak okot
szolgáltatsergeinek megállítására 's a' melly
egyéb eránt is megegyez azon nyilatkoz-
tatással, mellyet én ma adtam által Ala-
jar-Khánnak.

„Azon Anglus tiszték és altiszték,
kik a' Persa katonákat fegyverben gyako-
rólják, parantsolatot kaptak Willok úrtól,
hogy a' Persa sergekkel ne menjenek-el,
hanem maradjanak Taurisban. Kormik
úr, az Abbás-Mtrza' Anglus Orvosa, ha-
sonlóképpen nem akar elmenni véle, úgy
hogy Abbás-Mirzánál nem marad más Eu-
rópai ember, hanem tsak egy Anglus Ex-
ágyúzó altiszt, ki ezen Princznek fizeté-
sén van és így nem függ az Anglus Ágens-
től, és egy Bernardi nevű Olasz, ki,
mint altiszt, a' Bonapárte száz napi Or-
száglása alatt, a' Frantzia ágyuzók közt
szolgált és ott tiszté lett.

„Willok úr úgy gondólkodik, hogy
a' Persa Uralkodót elkísérje Ardebilbe, de
olly nyilatkozattal, hogy ha a' Schah
az Orosz határhoz Ardebilen-túl fog kö-
zelíteni, Willok ur ekkor el fog tölle
válni.

„Sultanieh Jul. 23-kán, 1826. A'
Willok úr' jóvallatját, mellyet előbbeni
tudósításomban említettem, helybe hagyta
vala a' Schah, és a' Kaimakám már
kiválosztatott vala, hogy engem' Tiflisbe
elkísérjen, midőn azonközben egy vélet-
len történet minden egymáshozvaló köze-
ledési plánunkat semmivé tevén.

„Ezen történet a' vala, hogy a' Taly-
schini Khán (ki már az Oroszok' alá
tartozott) rebellálván, az Arkeváni kised

Orosz őrő-tsoportot össze vágaltatta, és a' Persa Udvarból segítséget kért, hogy Lenkerán nevű erősségünket a' Caspium-tenger mellett, elfoglalhassa. Alajar-Khán sietett ezen dolgot a' maga hasznára fordítani; a' Schah elibe terjesztette a' dolgot, 's ezt is úgy felindította a' hadakozásra, hogy holnap reggel indul Arbeil felé, hova mind azokkal a' sergekkel, mellyek eddig a' Sultanihei táborban voltak, e' hónap' 30 dikára meg fog érkezni. Megtétetvén az Udvarnál ezen határozások, nekem is azonnal tudtomra adatott, hogy elútozásomra minden készületek megtétetve vagynak.

„Tauris, Aug. 1-ső napján, 1826. Ideérkezésemmel az esék tudtomra, hogy azon Kurírt, kit Jul. 14-kén Sultaniheiből útnak indítottam vala, Aharban letartóztatták: Ivanoff és Tolmáts Schah-Nazaroff urakat pedig, kik a' mi Követségünkhöz tartoznak, fogságra tették, 's mindeniket a' maga szállásán szorosán őrzik. Két Kurírokat is letartóztattak, a' kik Tiflisből küldettettek hozzám, 's írásaikat elvették. Mind ezek a' gyalázatosságok az Abbás Mirza' parantsolatjára történtek. Én vissza kértem a' hozzám szolló leveleket, 's nekem azokat vissza is adták. Ivanoff és Schah-Lazaroff urakat is elbócsátották: hanem a' Követség' háza strázsák által van körül vétetve, 's néhány fegyveres kísérők nélkül senkinek nem szabad kimenni.

„Tiflis Sept. 24-kén 1826. Én Aug. 16 kán Eriábanba érkezvén, ott a' Kommandáns, a' Szerdár, azon hónapnak 21-dikéig minden féle fogások alatt tartóztatott, 's tudtomra adatta, hogy meg nem engedheti, hogy az Orosz sergekhez mehessek: hanem vagy a' Török határig elkísértet, vagy pedig ha arra felé menni nem akarok, így azt kell választanom, hogy a' Kazak nevű tartományon útozzak által, a' melly ugyan hozzánk tartozik, de már ingani kezdett erántunk való hűsége. Egy.

szersmind az is értésemre esett, hogy engem' itt csak azért tartóztatnak illy sokáig, hogy a' Szerdár az alatt készületeket tételesen bagáziáinknak kiprédáltatására és arra is, hogy én és a' Követséghez tartozó személyek, mihellyest a' Persa határon egy napi útnyira kívül leszünk, meglepettessünk 's fogságra vitetessünk; még az emberek is esmeretesek már előttem, kikre bízattatva vala, hogy ezen otsmányságokat elkövessék.

„Azonközben olly parantsolatot vett Mirza-Ismael, az engem kísérő Persa Biztos, Alajar-Khántól, hogy engem' tovább is Eriábanban tartóztassanak olly szín alatt, hogy várjam el azon váloszt, mellyet az én Jul. 21-dikén tett jelentésemre akarnak adni. Én Abbás-Mirzához is, az első ministerhez is levelet küldvén protestáltam a' népek' törvényének illy nyilvánosság megsértetése ellen, 's az Anglus Követségnek is tudtára adtam, hogy mitsoda állapotban légyek.

„Ezen időtől fogva minden napokon újabb alatsónyságokkal jegyeltetett-meg a' fogságunk. Alajar-Khán tudtomra adatta, hogy engem' ők, mivel hogy a' Tulyschinni Khánnak rebellálásáért ennek feleségét az Oroszok letartóztatották, mind addig Eriábanban fognak tartani, míg a' nevezett Khánné szabadon nem bocsátatik: azonban megengedtetik az, hogy ha tetszik, ezüst készületeimnek hátrahagyása és a' még ki nem osztatott 's kezemben lévő ajándékoknak Alajar Khánhoz való letétele által, magamata' fogságból megválthassam. Azon is iparkodtak, ámbár sikertelenül, hogy a' Tolmátsomat megvesztegessék. A' Szerdár arra venni iparkodott az engem' kísérő Biztost, hogy azon pamuk (gyapott) szállítványnak árrát, mellyet ő (a' Szerdár) a' háborunak kezdete-előtt, eladni az Orosz birodalomba küldött vala, kérje-meg töllem, vagy pedig ha fizetni nem akarnák, néhány embereimet, mint

kezeseket hagyjak hátra. Mint hogy a Szerdár nem érhetette célját abban, hogy Tolmátsaimat megvesztegesse, tehát nyilván kijelentette, hogy mind kettőjüket magánál fogja tartóztatni, mivel hogy mindketten Karabaghi születésű emberek volnának, melly tartományt ő már úgy tartja, mint ismét a Persa birodalom részét.

„Nékem egész könyvet kellene írnom, ha mind azokat a boszszantatásokat le akarnám Excellentiád előtt írni, mellyeket rajtam itt elkövettek, 's a mellyeket az én tömlöztmestereim minden nap' más-más formában megújítottak.

„Látván hogy az idő telik 's a leveleimre való váloszok nem érkeznek, 's az is értésemre esvén, hogy az Anglus Követség a Schah tábortól eltávozott a végre, hogy az új Anglus Követnek Makdonld urnak elejibe menjen, rá vettem az engem kísérő Biztost, hogy szegezze ellene magát az Eriváni Szerdár kívánságainak 's adja tudtára Alajar-Khánnak, hogy a Schah hadakozás ellen való indulatjára nézve, az őt. i. az Alajar-Khán' ellenségei, mihellyest valamely bizontalan kimenetelű verekedés arra alkalmatosságot fog adni, azt azonnal az ő megbuktatására fogják használni, ha tsak ő olly okos nem leszs, hogy a békességről előre gondoskodják, és hogy a hasznos békességkötésre tsak a volna az egyetlenegy eszköz, hogy engem mennél hamarább botsásnak-el innét, mint hogy nékem személyes hasznom volna abban, hogy Kabinétünket a megegyezésre rá vegyem.

„Ezen eszközzel való élés szerentsés vala rám nézve, és én ennek köszönöm ezen egészségtelen helyen való 25 napokig tartott fogságomból lett megszabadulásomat, melly egészségtelenség itt mindnyájunkra, urakra szolgálakra, 's az Orvosra és segédjeire, olly hathatósan dolgozott, hogy Hadnagy Gróf Tolstói kéntelen vala maga látni a betegekhez, 's még az ér-

vágást is megtanúlni, hogy betegeinknek szolgálatjokra lehessen.

„Magdonald úr, az új Persa Követ megérkezvén a Schah táborához, értésire esett, hogy már parantsolat legyen adattatva az én szabad elbocsátásom eránt: hanem attól tartván, hogy a Persák újabb hitszegéssel fognak erántam viseltetni, tehát szükségesnek tartotta számunkra új Fermánt kérni a Schahtól, és Montheith nevű Anglus Májort is elküldeni, hogy ezen Fermánnak betöltetésére figyelmezzon: hanem én már Tiflisben valék akkor, midőn ezen tiszt az Eriváni Persa táborhoz megérkezett.

Itt következnek még néhány hátra lévő megjegyzések a Kaukasusi nemzetekről: — „

„Az Osseták nemzetét ruházatjára, világos gesztenye szín hajára, 's veres szakállára nézve, észak Orosz országi parasztnak vélhetné lenni az ember. Nyelveknek a Némettel van valami rokonsága; minden tekinteteik azt mutatják, hogy vagy Persa vagy Médiai odaszállított népnek maradványai legyenek. Szokásaikban valami tulajdonos egy-ügyőség találtatik. Egymás' köszöntése abban áll, hogy kezeikkel mejjeiket megilletik. Temetéseiket nagyon szembetűnő gyászolás nevezetesíti. Házaik megannyi kiseded Burgok. Az Osséták is Orosz alattvalók; de tsupa vad állapotban élnek.

„Az Ingusch nemzetben keresztyén gondolatok' maradványát lehet észre venni. Valami feleségtelen és Janistag nevű remete, ki egy templom mellett lakik, teszi a papi szolgálatot; sok fejér juhokat szokott áldozni egy kő oltáron; a juhokat gazdág és az elékelőbb familiák adják neki. Az Inguschoknak ezen régi templomán, melly a hegyek között van építve, olly irás találtatik, mellyet a Gothu-

soktól valónak tartanak; 's mint mondják, olly könyvek is találtak benne, mellyek arany, kék és fekete betűkkel vagynak készítettve. Ezen könyveket ők mint Reliquiákat, úgy tisztelik. Ezen szent hely szomszédságában harmincz remete-kajbák találtak, a' melly, mint a lylum, ezen népeknek egymás ellen való szüntelen tartó hadakozásaikban is megkíméltetett. Az ő beszédjek nagyon durva. Valami 5000-re telnek köztök a' fegyverfogható férjfiak.

„A' Tschetschen vagy Teitentzen nemzet, tsak hét nagy falú-helységekből áll; ezen emberek olly ragadozók, hogy a' ragadozást gyakran az Orosz határokra is kiterjesztik, mint hogy a' hozzájuk férhetlen hegyek, mellyek között laknak, őket a' Kozákoknak minden üldözéseik ellen bátorságosokká teszik. Ezen Barbarus emberek a' minap annyira mérészlettek vemedni, hogy egy Dal-Pozzo nevű Orosz Generálist, majd éppen a' maga hadi szállásának kapujában léptek-meg 's vittek fogságra magokhoz, 's későbbre is tsak egy jó summa váltságért botsátottak szabadon.

„A' Lesgierék is nagyon rettentés ragadozó emberek. Ezek embert, barmot 's mindent elvisznek szomszédságaikból, a' mit kezekre kerithetnek. A' ragadományt jó futó lovakra ültetik és rakják, 's hátok megett a' jég hídakat, mellyeken holmi veszedelmes árkokon által mennek, elrontván, nem lehet üldözni őket. Az éhséghez és szomjúsághoz hozzá lévén szokva, nem sok eledelt szoktak vinni az útra tömlőkben vagy ketske bőrökben. Mondják, hogy ha minden eleségek elfogy, és különben éhen kellene meghalniok, ekkor sorsot huznak egymás között, 's a' mellyikre a' sors esik, azt megesszik. Életek' módja 's az a' tiszta levegő, mellyet bészívnek, azt okozza, hogy nagyon sokáig élnek. Mikor valamely familia' atyja, a' ki valami tsatázó mezőn el

nem esett, halálhoz közelit, össze hívattja rokonait 's megmutatja nekik azon helyet, hol aranya, ezüstje és drága kövei találtak; 'skatzagással hal-meg. Néhány bányájok is van. Barmaikat meszsze a' Dagestáni mezőkre hajtván legelni a' Lesgierék, kevés adót fizetnek érte, 's ott békességesen tanyáznak. A' fejérszemélyek a' mellett, hogy szépek is, megrettenthetlen bátrak is.

„Lehetetlen ezen kelet Kaukasusi népeket mind leírunk (így szoll a' tudósító). Az Amao vagy Aor nevű vidék, melynek lakosai az Aorsen nemzet maradványai, 's kik a' nagy hírű nevű Avarusok' ősi törzsökét teszik, még ma is Chunság nevet visel, melly annyit teszen, mint Thunnusok vagy Hunnusok' birodalma. Most valami 1500 Mohamedánus familiák élnek ott békességesen egy Kháan alatt, kit a' Kaukasusi Fejedelmek között leghatalmasabbnak tartanak, 's a' kinek háza azzal külömhözik a' többekétől különösen, hogy ennek ablakai és ablakkari-kái vagynak.

„Vagynak a' Kaukasusi vidékeken valami Kaidaks nevű völgyek, mellyek igen termékenyek és sok barátságos faluk találtak benne. A' Fejedelmet Uzmeynek hívják; kinek fiját minden gyermekes aszszonyok szoptatni tartoznak ezen tartományban, gyanithatólag azért, hogy a' jövendőbéli Uralkodó eránt szeretetet és hajlandóságot szívjanak magokba.

„A' Derbenti, Kubai, és Kurai vidékek leg kellemetesebbek a' Kaukasuson; a' hol Strábó szerént egy szem-mag után 50-vent arattak, és pedig két három versben történt esztendőt által a' régi időkben: 's még most is olly kövér a' föld, hogy 6 's 8 ökröket kell az eke' elejibe fogni. A' föld mindent terem; búzát, árpát, Sáfránt pamutot, gyümölcsöt. Kubánt Rozsaparaditsomnak nevezik a' Persák. A' kősziklák' hasadékaikból sok helyen szőlő-tők nő-

nek-ki. Rígyók 's egyéb e-féle ártalmas állatnak nagy számmal találtatnak. A' föld igen nedves lévén, az egességnek nem kedvező. Az Orosz katonák többen meg holnak itt, mint Georgiában.

„A' Kaukasus régen Asia vég-bástyája volt; az Oroszok' birtokában, Perziát és az Ásiai Török birodalmat egy formán fenyegető fegyeveres tárrá lett: ha nem tsak akkor fog a' birtoka egészen bátorságossá lenni, midőn az ott lakó nemzetek, mellyek még most tsak névvel vagynak meghódoltatva, Uraikkal azon egy gondolkodásuak 's egy haszonra törekedők lesznek.“

P o r t u g a l l i a.

A' Londoni Times Ujságlevelekből következő tudósításokat adott-ki a' Párisi Csillag Lisbonából Oktober' 13-dikáról, Világosító jegyzésekkel: — „

„Az Algarbiai Kommandáns Generális Alva, Okiob. 8-dikán jelenti a' Gvadiana' torka mellől Villa-reál városából, hogy a' 14-dik Regimentnek 3 tisztekből álló Követsége nálla megjelenvén, arról tett hírt, hogy a' 4-dik számú Vadász Battalion Algárbia' fő városában Tavirába ment, hogy Infáns Dom Miguel Királynak proklamálja, és hogy ezen katonaság ötöt (a' Kommandánst) arra kérte, hogy ezen pártos sergek' vezérlését vegye által, de ő ezt nem tselekedte (*).

*) A' Silvesi Püspök, kinek hasonlóképpen ajánltatva vala, hogy a' Felállítandó (pártos) Juntában az előlülőséget által vegye, mint látszik) hasonlóképpen megtagadta annak felvállolását, 's ő is utána ment a' Kommandánsnak Alvának, a' ki Tavira városából már elfutott vala. — (A' Csillag jegyzése).

„A' Kommandás azután távozott-el a' városból, minekutánna a' mondott Battalion oda megérkezvén, ötöt arra kérte, hogy vállalja-fel a' fő vezérséget. Mondják, hogy a' támodók határozása az, hogy Al-

gárbiában megmaradván, ott Régenségeit állítsanak-fel. Mint látszik, tsak a' fegyveres sergek részesültek ezen revolúcióban (**)

**) A' Juntának feje elein Mor nevű Kapitány volt, kinek aláírása alatt a' Junta egy Nyilatkozatást adott-ki, melly által Infáns Dom Miguel Királynak, 's az ő Anyja a' Királyné Régensnek esmeretnek. — (A' Csillag jegyzése).

„Továbbá 9-dikről jelenti Generális Alva, hogy az említett Junta Tavirából a' Villa-reál Kormányozóhoz írván, neki megparantsólta, hogy az új Király' hűségére haladék nélkül esküdjék-meg, mellyet ez meg is tselekedett. Tavirában egyéb eránt nagy tsendesség uralkodott. A' nép semmi örvendező elragadtatást nem mutatott az újításokra nézve. A' 2-dik ágyuzó Regiment Fároban nem akart egyetérteni az Insurgensekkel, melyre nézve Tavirából az egész gyalog serget akarták elküldeni oda, hogy kényszerittse ezen Regimentet a' támodásra (**).

**) A' hadi minister Saldanha-Daun 2200 gyalogokkal és 500 lovasokkal, 's 6 ágyukkal útnak indult Lisbonából Algarbia felé. A' Régens Princzaszszony megmaradott Lisbonában. — (A' Csillag jegyzése).

Ugyan tsak a' Csillagban ezek találtattak Lisbonából Oktober' 18-dik napjáról: — „

„Az Udvari ujság Okt. 13-dik és 14-dik napjain, valamint az előbbeni napokon is, tele volt szerentséltető kívánságokkal, mellyek a' Régens Princzaszszonyhoz minden felől érkeznek. Ő K. Herczegaszszonyosága Okt. 13-dikán testvéreivel együtt megjelent a' Roszio piatzán tartatott fényes katonaparádén, valamint ugyan azon estve a' San-Carlós' théatromán is.“

„Az Udrari Ujságban valami Operations (Munkálódó) Osztályról találtatik a'

Régens Princzaszszonynak egy Rendelése, a' melly Munkálódó Osztály két Gyalog, egy Lovas, és egy Ágyuzó Brigadákban fog állani. Nem írják, sem czélját, sem okát ezen Osztály' felállittatásának. A' Brigadákbanak vezéreik parantsolatot kaptak, hogy haladék nélkül jelenjenek-meg Brigadájuknál."

Végezetre ugyan a' Csillag jelenti Lisbonából 18-dikban indúlt tudósítások után, hogy Marquis Abrantes, a' ki Cap-Sant-Vincent nevű fok mellett Sagresbe kiszállott vala, onnét futásra vette a' dolgot, és hogy már ezen Algarbiai új támodás is eltsendesedett legyen.

Mikor Marquis Abrantes Algarbiában a' támodást tsinálta, ugyan akkor tsinált Marquis Chaves (Gróf Amarante) is hasonló támodást Portugallia' északi részein: de itt is hasonló vége lett. Gróf Amarante is futásra vette a' dolgot. Ezen környülállások között, mint hogy a' Régens Princzaszszony mellett az Ajudai kastélyban eddig tsak militia (népkatonaság) találtatott őrizeten, tehát most Ánglus katonák szállottak-ki oda őrizetre, de a' kiknek száma, a' Csillag szerént, tsak 150-re telik. — Marquis Abrantes Gibraltárból evezett volt Sagresbe Cap-Sant-Vincent mellé. — Ezen támodás' idején tsatározó linéában állottak az Ánglus sereg a' Tagus torkában. A' partra kiszállított Ánglus tsapat, tengeri katonaság. — A' Chavesi Marquis Gróf Amarante így kiáltozott, mikor a' támodás Zászlaját fel emelte: „Eljen Dom Miguel Király! Haljon-meg Dom Pedro! hanem az őrző sereg őtet a' maga 300 fellázzasztott parasztjaival együtt, úgy megvetette, hogy tsak 3 katoná, egy lovas katoná-tiszt, 's 3 lovas parasztok maradtak mellette.

B é c s.

Császár és Király Ó Felsége kegyelmesen méltóztatott Zabolai Tekintetes

Finta Aloysius András Urat, az ő Tudományi tehetségeire 's az Agensi foglalkodásokban való esmereiségeire nézve a' Királyi Erdélyi Udvari Cancelláriához Udvari Ágenssé kinevezni.

A pénz folyamata November' 6-dikán; közép ár:

A' Státus' 5 p. Centes Obligátióji	90
Az 1820-béli sorsosok,	135 1/2
Az 1821-béli hasonlók,	115 7/10
Béts városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátióji, 43 forint. keltek, mind C. ben.	
A' Bankó Aktziák keltek 1074 1/2 forinton Conv. Pénzben.	

Magyar Ország.

Pestről így írtak Nov. 1-ső napján: —

Minekutánna ezen Őszszel a' Pesti Gyalog Katona őrizet szüntelen fegyverben gyakoroltatott volna, és hasonlóképpen a' Pattantyús Regiment is az ágyúzáshoz tartozó minden forgásokban, és lövésekben szintűgy több hetekig tartotta gyakorlásait, mind a' két fegyverbeliek közönséges productiója Oct. 19. dikén Ferdinand napján végbement. Azután Okt. 26. dikán mind a' Pesti; mind a' Budai Katonáság, úgy a' Nemes Ferdinánd Fő Herceg Huszár Regimentjének némely osztályai, Budára öszve gyűjtettek, hogy háború forma munkákban egész tábori módon magokat kimutathassák. Ő Királyi Fő Hercegsége Estei Ferdinánd, Magyar Országban Hadi Fő Kormányozó, önnön Fő Személye szerént jelen volt, és részt vett ezen háborút képző hadi gyakorlásban. A' munkára választott föld Budától fogva Hidegkútig tartott, mellyen a' sík földnek, magas domboknak, erdőségnek és sok tóknak egymást váltogatásai külömbféle hadi fordulásokra szolgáltak: A' hadi munka reggel 8 órakor kezdődött, a' két elenséges felek között, és kivéven a' déli nyugodalmat, egész estvéig tartott. Az

lenséget képző részt Báró Splényi Feldmarschal Lieutenant igazgatta, és ő alatta mint Brigadéros Cometti Oberster volt; a' másik részt vezérlette Gróf Radeczky Feldmarschal Lieutenant Ő Excellentiája, és ő alatta három Osztályban Gróf Vecsey Feldmarschal Lieutenant, Laiml General Major, és Gróf Khevenhüller Obrist Lieutenant vezérkedtek. — A' tábor szemek már előtte való nap kivoltak állítva, és a' szágüldő tsapatok mindenfelé vizsgálódtak. A' tsata képze olly jeles kifejlésekkel folytattatott, hogy a' seregeknek minden részei a' földnek, időnek, és hadi erőnek a' leglehetősebb módon hasznát vették. A' felosztás, és elrendelés, valamint a' dolog kimenetelének végbevitele fényes bizonyosságai valának mind a' Királyi Fő Herczeg' nagy béliátásának, mind a' Vezérek' hadi tudományának, és ügyességének; szint úgy más részről a' seregeknek minden részei mind egyetemben, mind külön-külön tekintetve a' pontos engedelmeskedés, a' szemes figyelmezés, és tüzes bátorság által magokat megkülömböztették. A' Királyi Fő Herczeg a' Katonasághoz viseltető hajlandó indulatjából a' Generálisokat, Stabális, és más Fő Tiszteket Hidegkúton megvendégelte, a' Sergeknek pedig húst, főzeléket, és fejenként egy egy icze jó bort adott. Ezen tábori ebéd végett a' Katonaságnak a' bográcsok utánna vitettek. Az ebédlés után ismét elkezdődtek a' hadi forgások, és szünet nélkül a' két felekezet egymás ellen dolgozott, míg végre szokás szerént az ellenség meggyőzöttetnék. A' történetnek ritkasága mind Budáról, mind Pestről számtalan sok nézőket gyűjtött a' seregek nyomába, és a' tsaták helyére, úgy, hogy noha Hidegkút falu Budától két órányira esik, a' néző sokaság tsak a'

Katonasággal, és Pattantyússággal együtt későn estve térne vissza.

E r d é l y.

A' Pesti Hazai Tudósításokban ezeket olvastuk Erdélyből Károly Fejérvárról: — „

Erdélyből Károly Fejérvárról Sept. 21-dikén írják, hogy ottan az Evangelico-Lutheranus hívek számára, Ts. Gréff Mihály Úrnak Orvos Doctornak, és Városi Tanácsosnak, ki a' Fő Kurátorságot viseli, fáradhatatlan munkássága, és sok másoknak áldozatai által, két esztendő alatt, díszes Templomok felépülvén azon Királyi Város' nagy piacznán, pompás szertartással felszenteltetett. Ezen célra megvolt híva Fő Tisztelendő Greser Dániel Superintendens Úr, a' szent munka a' Ns. Tanácsnak, választott Polgárságnak, és sok helybeli, 's idegen Polgári, Kamarai, 's Katona Tisztviselőknak, Uraságoknak, és számos köznépnek jelenlétében ment végbe. —

Ezen új Templomnak legfőbb dísze amaz Akadémiai Képiró Grätzi születésű, Vohnsiedler Aloisius Jó'sef Úr által készített jeles Kép, melly az Oltáron Idvezítőnket emberi nagyságban úgy ábrázolja, midőn a' népnek a' Keresztény hitet Isteni tudománynak lenni hirdeti. Ezen Kép, melyben a' Megváltó Isteni felleges volta, emberi alázatossága, kellemetessége, 's ártatlansága kimondhatatlan fényességgel tündöklök, és a' mellyet Hazánkban készült minden festések közt leg-tökéletesebbnek lehet tartani, készítő Mesterét halhatatlanná tevő. — Az Isteni szolgálatnak vége lévén, a' hívek egygyesülete a' jelenlévő Tiszti karoknak 's Uraságoknak, a' Papságnak, és a' Szebeni Fő Consistorium' Követjeinek fényes ebédet adott.